

АЛМА МАТЕР

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ "Д. А. ЦЕНОВ" - СВИЩОВ

год. XXX, бр. 5, октомври 2022 г.

АКАДЕМИЯТА ПРЕДИЗВИКА С КОНФЕРЕНЦИЯ ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ ОТ 6 ДЪРЖАВИ

Двудневна международна научно-практическа конференция на тема „Кръговата икономика в контекста на релацията Индустрия 4.0 – Общество 5.0“, организирана от Стопанска академия „Димитър А. Ценов“. Форумът, който се проведе присъствено в Свищовското висше училище и онлайн, предизвика участници от България, Грузия, Латвия, Полша, Румъния и Унгария. Международната конференция се проведе в изпълнение на дейности по Административен договор № КП-06-МНФ/18 от 21.09.2022 г. на Фонд „Научни изследвания“ при МОН. Сред гостите на официалното откриване бяха проф. д-р Марияна Божинова – ректор на Академията, проф. д-р Татяна Хубенова-Делиска – председател на Съюза на икономистите в България, проф. д-р Милен Балтов – ректор на Бургаски свободен университет, зам.-ректори, академични преподаватели, известни български икономически анализатори. „Кръговата икономика е концепция, характеризираща един нов модел на производство и потребление, съче-

таващ нови бизнес модели, опазване на околната среда, ефективно използване на ограничените природни ресурси, намаляване на отпадъците и неблагоприятните въздействия върху климата“, подчерта в приветствието си към участниците доц. д-р Любомир Иванов – зам.-ректор на Свищовското висше училище и председател на организационния комитет на конференцията. Той

към кръгова икономика на българското общество.

С приветствие към участниците, международната конференция откри ректорът проф. Божинова. „За сетен път Стопанска академия „Д. А. Ценов“ показва и доказва, че винаги е актуална по отношение на научните търсения, откриване на най-важните и наболели проблеми, и то по стратегически въпроси не само на българската

конференция се проведе в четири тематични направления: „Производство и потребление в контекста на кръговата икономика“; „Общество 5.0 и социални аспекти на кръговата икономика“; „Зелена сделка, устойчиво развитие и икономически растеж“; „Иновации, конкурентоспособност и Индустрия 4.0“. В конференцията участваха 85 изследователи, от които

Рашев – експерт по управление на околната среда и ресурсите, д-р Ивайло Найденов – експерт по енергиен мениджмънт. В експертния панел участва и Любен Маринов – изпълнителен директор на „АЕЦ Козлодуй – Нови мощности“ ЕАД. С пленарни доклади във форума участваха проф. д-р Милен Балтов (БСУ) – „Мястото на кръговата икономика и синия растеж в иновационните стратегии за интелигентна специализация“ и проф. д-р Маргарита Богданова (СА) – „Кръгови предизвикателства пред Общество 5.0“.

Представените 75 доклада в четирите направления на конференцията разширяват тематичните аспекти на икономическото знание и обогатяват емпиричните научни изследвания. Според участниците в международния научен форум това ще допринесе за формулирането и до известна степен за решаването на редица проблеми, свързани с трансформацията към кръгова икономика, както по отношение на икономическите аспекти, така и за социалните предизвикателства.

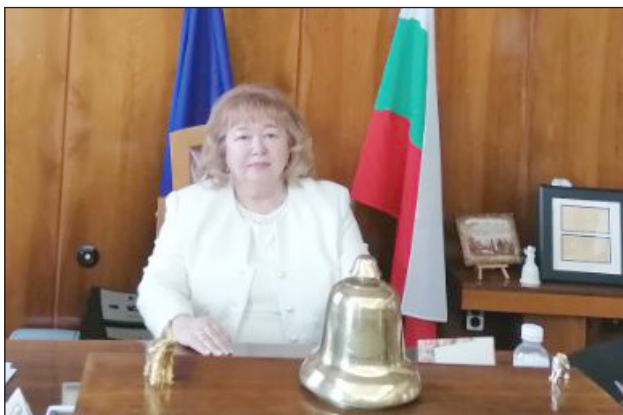

поясни, че целта на форума е да събере научни работници, изследователи от практиката и заинтересовани лица за генериране и обмен на идеи, методи и добри практики, свързани с трансформацията

икономика и общество, но и на европейската и световната“, каза ректорът и подчерта, че избраната за форума тематика е високо оценена и от управленския екип на националния фонд „Научни изслед-

34 млади учени. Мнения и коментари по темата, чрез онлайн включване, изразиха и известни икономически анализатори, сред които Кузман Илиев – икономист, финансов и политически анализатор, Боян

РЕКТОРЪТ ОТНОВО ПОЛУЧИ ЕДНА ОТ НАЙ-ВИСОКИТЕ ОЦЕНКИ ОТ МОН

Ректорът на СА „Д. А. Ценов“, проф. д-р Мари-

яна Божинова за втора поредна година получи от

министъра на образованието и науката, проф. д-р Сашо Пенев една от най-високите оценки за изпълнение на заложената от МОН политика за развитие на Академията за периода 01.10.2021 – 01.10.2022 година. При възможна максимална оценка 4.00 за заложените в политиката 6 основни цели, 18 задачи и 37 показатели, Свищовската академия получи оценка 3.99, което представлява 99,75% успеваемост.

„Поставената висока оценка е сериозен успех за

цялата академична общност и повод за удовлетворение от добре свършената работа. Тя ни дава самочувствие и показва, че Академията върви в правилната посока, но и ни задължава да продължаваме да работим неуморно и да отстояваме авторитета на нашата Алма Матер, граден с усилията на поколения български преподаватели и учени“, коментира проф. Божинова.

Ректорът изрази своите специални благодарности към преподавателите и

докторантите на Стопанската академия за отговорното отношение и положените усилия за поддържането на високо качество на учебния процес, развитието на научните изследвания и създаването на партньорства с бизнес организации, институции и изследователски мрежи. Проф. Божинова благодари и на партньорите, с които Академията установи успешно сътрудничество и успя да надгради и развие образователната и изследователската среда.

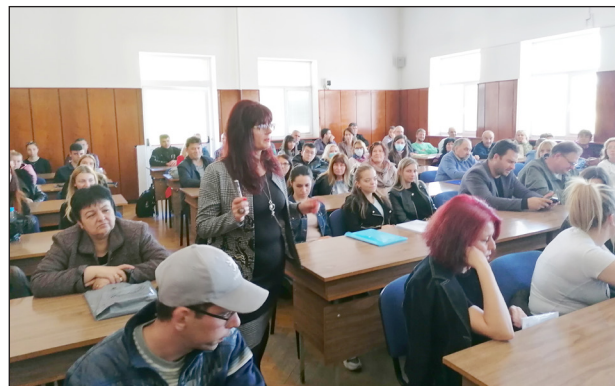
Публична лекция изнесе Нина Стоименова

Публична лекция на тема „Регионален подход на България и връзката му с предвидените за финансиране за период 2021-2027 година европейски фондове, програми, механизми, инструменти“ изнесе пред академичната общност в Свищов Нина Стоименова – зам.-министър на регионалното развитие и благоустройството в периода октомври – декември 2021 г. Гост-лекторът бе приветстван от ректора на СА „Д. А. Ценов“ проф. д-р Марияна Божинова и представен от зам.-ректора доц. д-р Румен Ерусалимов. Част от богатия професионален и управленски опит на Нина Стоименова включва: ръководител на управляващия орган на 9 програми на Европейския съюз (ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 и „Региони в растеж“ 2014-2021, Програмата „Развитие на регионите“ 2021-2027, 7 програми за трансгранично сътрудничество между България

и Сърбия, Турция, Северна Македония); координатор на Координиращия орган по фонд „Солидарност“ и на МРРБ по всичките 6 проекта, свързани с Националния план за възстановяване и устойчивост; ръководител на националния орган за 8 програми, свързани с трансграничното и междурегионалното сътрудничество, като отговаря за подготовката на тези програми за програмния период на ЕС 2021-2027 г. Като представител на МРРБ, Нина Стоименова е член на Съвета по европейски въпроси. Притежава и преподавателски опит, гост-лектор е в Софийски университет „Свети Климент Охридски“, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Институт за публична администрация към МС.

Пред академичната общност в Свищов, гост-лекторът съпостави предходния програмнен период на ЕС 2014-2020 с настоящия и очерта нови моменти

в програмния период 2021-2027. „Период 2021-2027 г. е изключително интересен“, каза Нина Стоименова, говорейки за Европейската регулаторна рамка,

в която се определя какви проекти ще се финансират и какви финансови ресурси ще се използват. Тя представи инструменти, фондове и механизми, които България ще може да използва през настоящия програмнен период при реализирането на проекти по различните програми на ЕС. Обърнато бе внимание на важните за

страната ни Програма „Развитие на регионите“, Фонд за справедлив преход, механизъм за възстановяване и устойчивост, интегриран териториален подход, мор-

за да се постигат основните цели, които Европа има за програмния период 2021-2027 г., заложи в регулаторната рамка – По-интелигентна Европа; По-зелена, нисковъглеродна Европа; По-добре свързана Европа; По-социална Европа; Европа по-близо до гражданите.

Нина Стоименова заяви, че всеки един от нас, и като гражданин, и като общество, носи отговорност за това, какво получавате като финансиране от ЕС, какво разходваме, как и за какво ще го разходваме. „Вие сте на територията на един малък и прекрасен град. Грижете се Вие за това, което имате и изисквайте от всички, които имат възможността да Ви го дадат“, апелира към аудиторията гост-лекторът. Публичната лекция завърши с дискусия, в която и преподаватели, и студенти отправиха въпроси и споделиха мнения по темата, представена от Нина Стоименова.

Академичното ръководство участва в празника на АБЗ

Ректорът на СА „Д. А. Ценов“ – проф. д-р Марияна Божинова и зам.-ректорът доц. д-р Румен Ерусалимов бяха сред гостите на честването на две бележити за

стантин Велев с бележитите годишници и го увери, че в лицето на СА „Д. А. Ценов“, Асоциацията има надежден партньор при изграждането на кадри за застрахо-

че е радостен да види сред домакините и гостите на събитието много възпитаници на Свищовското висше училище, които са се доказали с професионализма си и заемат ръководни длъжности в застрахователните дружества и застрахователните брокери. Ректорът и зам.-ректорът обсъдиха с генералния секретар на АБЗ – Нина Колчакова бъдещата съвместна работа по новоучредения Стратегически альянс в областта на застраховането и социалното дело, в който АБЗ и СА „Д. А. Ценов“ заедно с още 3 организации (БАД-ДПО, Гаранционен фонд и АЗББ) са партньори.

На официалната церемония по традиция бяха наградени с приза „Застрахователи за обществото“ застрахователни дружества, опериращи на българския застрахователен пазар. Отличени са социално отговорни инициативи на ЗК „Лев Инс“ АД, Дженерали България и Алианс България.

застрахователния бранш годишници – 140 години застраховане в България и 30 години от създаването на Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ). Престижното събитие, организирано от АБЗ по повод деня на застрахователя, се проведе в София. Проф. Божинова поздрави председателя на УС на АБЗ – Кон-

хователния бизнес и повишаване на застрахователната култура на населението. Ректорът припомни, че в Свищовската академия за пръв път в България започва академичното преподаване по застраховане, и че в нея продължава да функционира първата в страната застрахователна катедра. Доц. Ерусалимов отбеляза,

Академията участва в транснационална среща по проект за професионално обучение

Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ е координатор на Проект 2021-1-BG01-KA220-VET-000034664 „Training on business continuity strategies for micro SMEs in the aftermath of Covid-19“ (CORONOMICS), който се изпълнява по програма Еразъм +, KA220-VET-Партньорства за сътрудничество в професионалното образование и обучение. Двугодишният проект, който е със срок за изпълнение до 31.10.2023 г., се реализира в партньорство с IZMIR BAKIRCIY UNIVERSITESI – Турция, PHOENIXKM BVBA – Белгия, G.M. EUROCY INNOVATIONS LTD – Кипър и EUFORA – Гърция.

Представители на Академията участваха във втората международна работна среща, която се проведе в турския гр. Измир. Партньорите обсъдиха Проектен резултат 1: Coronomics ECVET съвместими учебни програми, учебни материа-

ли, инструментариум за обучение и презентираха разработените учебни модули. Представен бе Проектен резултат 2: Създаване на видео-база с данни в цифрова среда, като бяха обсъдени конкретни въпроси, свързани със създаване на обучителни видео-клипове, качване в онлайн/мобилни платформи за обучение, превод на субтитри и др. В рамките на срещата партньорите обсъдиха също Проектен резултат 3: Бяла книга относно въздействието на Covid-19 върху микро-МСП, вкл. съзнателен избор на икономическа политика и фокус върху микро-МСП и зелената икономика, както и Проектен резултат 4: Дневник на обучаемия по Coronomics.

По време на транснационалната среща се проведе и индивидуални консултации на координатора, в лицето на СА „Д. А. Ценов“ с всеки от партньорите.

„Бизнес лингва 2022” организира катедра „Чуждоезиково обучение”

Международна кръгла маса на тема „Бизнес лингва 2022 – актуални проблеми на чуждоезиково обучение и многоезичието” организира катедра „Чуждоезиково обучение” при СА „Д. А. Ценов”. Форумът бе посветен на 70-годишнината от създаването на катедрата. На официалното откриване на кръглата маса, която се проведе в присъствен и онлайн формат, присъстваха зам.-ректори, декани, ръководители на катедри и центрове, участници. Приветствие от името на ректора проф. д-р Марияна Божинова и академичното ръководство поднесе доц. д-р Любомир Иванов – зам.-ректор „Научноизследователска дейност и развитие на кадрите”. Той подчерта ролята на езиковото обучение в днешния глобален свят и заяви, че добрата подготовка при чуждоезиковото обучение спомага за преодоляване на езиковата бариера пред трансфера на знание, идеи и научни изследвания.

Ръководителят на катедрата „Чуждоезиково обучение” – ст. преп. д-р Виктор Монеv, представи с кратка

презентация развитието на катедрата през годините. Той припомни, че катедрата е създадена с решение от 7 октомври 1952 г., но обучението по чужди езици е било част от учебния план още преди 1945 г. и е една

от общо 22 учебни дисциплини, като тя се е изучавала от студентите и през четирите години. Днес курсовете по чужди езици са достъпни в редовна, задочна и дистанционна форма на обучение. Ст. преп. д-р В. Монеv представи и част от научната продукция на катедрата, но като основен момент откри дигитализацията, която започва през 2003 г. Говорейки за прехода през

годините, ръководителят на катедрата заяви: „Променят се методики и начин на работа, но мисията си остава една и съща – да помагаме на студентите и на преподавателите да ползват чуждите езици успешно в своя-

та работа”. От представени данни в сборника с резюмета към научните разработки за форума стана ясно, че катедрата „Чуждоезиково обучение” показва нарастващ тренд при създаването на научна продукция и учебно съдържание. Извън границите на строго педагогическата изява на академичния състав, индивидуално и чрез участия в научни колективи, катедрата има и

публикации, индексирани и в процедура на индексирание в наукометричните бази данни Scopus и Web of Science. Представители на катедрата дават своя принос и при разработването на проекти в различни научни, образователни и изследователски теми.

С респект и уважение, приносът на катедрата „Чуждоезиково обучение” за академичното образование на студентите и изграждането на специалисти по икономика, както и за това, което е Свищовската академия в международен план, подчерта в приветствията си и участващите във форума декани и ръководители на катедри. Деканът на факултет „Финанси”, в чиято структура е и катедрата-юбиляр, проф. д-р Андрей Захариев адмира новия подход на катедрата за създаване на научна добавена стойност, какъвто е и настоящото второ международно издание на кръглата маса „Бизнес лингва”. Приветствия и поздравителни адреси връчи проф. д-р Атанас Атанасов, декан на факултет „Стопанска отчетност”, проф. д-р

Стоян Проданов, ръководител катедра „Финанси и кредит”, доц. д-р Венцислав Василев, ръководител катедра „Застраховане и социално дело”, доц. д-р Христо Сирашки, директор на ЦПО и ЦСФО. Приветствие към своите колеги поднесе чрез онлайн обръщение Светлана Сарачилова – бивш ръководител на катедрата (сега преподавател по английски език за чужденци в ASA College, САЩ). В кръглата маса участваха представители на висши училища от България (СА „Д. А. Ценов”) и чужбина (Kharkiv National Automobile and Highway University (KNAHU), Ukraine и Academy of Economic Studies of Moldova). В хода на дискусиите, участниците се обединиха около идеята, че чуждоезиковото обучение е незаменим фактор за постигане на интернационализация на висшите учебни заведения. От друга страна, многоезичието в различните му форми поставя постоянни предизвикателства пред обучители и обучаващи се за постигане на висококачествен краен резултат.

Проф. Йотов получи почетния знак на родната Алма Матер

Ректорът на СА „Д. А. Ценов” – проф. д-р Марияна Божинова, удостои с почетния знак на Свищовското висше училище проф. Йото Йотов при поредното му гостуване в родната Алма Матер. Това стана на среща, която свищовският възпитаник проведе с академичното ръководство и редакторите на научни списания, които Академията издава. Той благодари за оказаната му чест при връчване на почетния знак на Академията и с нескрито вълнение сподели, че приема Свищов като свой втори роден град, а за родната Алма Матер е готов да помага винаги с каквото може.

Йото Йотов завършва в Свищовската академия спец. „Международни икономически отношения” през 2000 г. Към

настоящия момент е професор в LeBow College of Business към университета Drexel (Филадельфия, САЩ) и професор-изследовател в Центъра за международна икономика на института ifo (Мюнхенски университет, Германия). Член е на редакционните колегии на Economics Letters и The Review of International Economics и гостуващ редактор в The European Economic Review. Той е член и на международната редакционна колегия на сп. „Бизнес управление” – издание на СА „Д. А. Ценов”. Гост-редактор е на специалните броеве „Gravity at Sixty” и „Economics Sanctions” в European Economic Review. Член е на борда на директорите на Midwest International Economics Group.

На 4 стр.

Меморандум за сътрудничество с ТУ – Варна

Меморандум за сътрудничество сключиха Стопанска академия „Димитър А. Ценов” и Технически университет – Варна. На специална среща в морската столица документа подписаха ректорите проф. д-р Марияна Божинова (СА) и проф. д-р инж. Венцислав Вълчев (ТУ), като заявиха желанието си за постигане на устойчиво икономическо и социално развитие, и взаимодействие между ръководните от тях висши училища. Двете страни очертаха бъдещи съвместни дейности и потвърдиха готовност да обединят усилията си за партньорство в интердисциплинарното образование, отговарящо на нуждите на работодателите.

В рамките на срещата бяха договорени разработването на съвместни, интегрирани и хибридни учебни магистърски програми в областта на икономиката и

техническите науки, организирането и провеждането на съвместно обучение в присъствена и дистанционна

вателски колективи за осъществяване на съвместни разработки и публикации, участия в дискусии и обра-

форма в електронна среда, съвместното участие в разработването и изпълнението на национални и международни проекти.

Планира се и създаване на смесени научноизследо-

вателни форуми, сътрудничество на университетски кариерни центрове с цел популяризиране на възможностите за стажове и свободни работни места за студентите.

Проф. Йотов получи почетния знак на родната Алма Матер

От 3 стр.

Проф. Йотов е преподавал в Принстънския университет, Мюнхенския университет и Тюбингенския университет. Основните му научни интереси са в областта на международната търговия, търговската политика и икономическите санкции, а научните му статии се публикуват в The American Economic Review, The Economic Journal, The Journal of International Economics и The International Economic Review и други списания. Съавтор е на книгата „An Advanced Guide to Trade Policy Analysis: The Structural Gravity Model“ и член на авторския колектив на „International Trade and Production Database for Estimation“ и „The Global Sanctions Database“. Възпитаникът на Свищовската академия е предоставял научни становища, изследвания и консултации на много международни организации и правителства. Изслед-

ванията му са финансирани от Фондация Бертелсман, London School of Economics (IGC) и Оксфордския университет (CCR). Проф. Йотов е член на новосъздадения, по инициатива на вице-премиера по управление на европейските средства Атанас Пеканов, Експертен съвет за икономически анализи, който беше представен на 11 октомври 2022 г. Експертният съвет е съставен от изтъкнати български и чуждестранни специалисти с богата академична биография, които ще изготвят икономически анализи, становища и препоръки с цел подобряване на икономиката и благосъстоянието на страната. Проф. Йотов се занимава с научни изследвания, свързани с теорията на гравитацията в международната търговия. Има разработен обучителен курс (по поръчка на Световната търговска организация), който е преподавал над 50 пъти. Курсът по теория и

приложение на гравитацията в международната търговия проф. Йотов изнесе за

и публикуване“. Проведе-ните в Академията срещи бяха част от проект по Програ-

втори път в СА „Д. А. Ценов“, където участваха преподаватели от Румъния, Палестина и България.

При гостуването си в Академията проф. Йотов проведе и среща-дискусия с докторанти, млади изследователи и научни работници на тема „Научно писане

рама „Fulbright Specialist“ и се организираха съвместно с Алулни клуб МИО към СА „Д. А. Ценов“, на който проф. Йотов е пълноправен член. При поредното си гостуване в родната Алма Матер, той участва и в среща на „зеления терен“ на алулни клуб „Легендите“.

Наш професор участва в гребен поход по Дунав с римски кораб

Ръководителят на катедра „Финанси и кредит“ при СА „Д. А. Ценов“ – проф. д-р Стоян Проданов, бе част от екипажа на римската лусория „Danuvina Alacris“ (Живият Дунав). Проф. Проданов, който е почетен председател на Съвет по туризъм – Свищов и основател на рим-

общото наследство на Дунавския лимес, като основа за културен маршрут“ (Жив Дунавски лимес), финансиран по Програмата за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014-2020 г., изпълняван от Асоциацията на дунавските общини „Дунав“. Останалите български парт-

и е пресъздадена въз основа на автентични останки от римски плавателен съд, намерени край немския град Майнц. Реконструирана е по максимално близки до традиционните за римляните методи и техники. Украсяването ѝ също е имитация по открити артефакти и останки, като на щитовете символично е изобразена Богинята на победата и успеха Виктория.

Капитан на международния екипаж от доброволци е жена, университетски преподавател и офицер от резерва на австрийската армия – Анна-Мария Кайзер. Екипажът е съставен от 20 гребци, които могат да развият максимална скорост от 13 км./час. На всеки етап екипажът се заменя, като селекцията е по строги правила и одобрение измежду стотици кандидати от цял свят. Пътешествието на плавателния съд, което започва от Инголщадт, Германия и достига до Сачидава, Румъния, преминава през 8 държави, чиито територии преди 2 хилядолетия са принадлежали на Римската им-

перия. В българския участък от 2 500-километровото приключение римската лусория акостира на няколко пристанища, като във Видин и в Свищов тя бе посрещната от Групата за исторически възстановки „Първи италиански легион“ към Съвет по туризъм – Свищов, в състава на която има преподаватели и студенти от Свищовската академия. Лусорията акостира на българския бряг в 12 селища и градове, като при Свищов местата на гребците на борда се заеха от нов екипаж за началото на осмия етап от плаването. Последните три етапа от прехода по река Дунав от Сърбия през България и Румъния следват древния римски придунавски път Via Istrum. Целта на круиза е свързване на Дунавския лимес и подкрепа за културно-историческия туризъм в региона по течението на р. Дунав.

ския реенактмънт в страната, бе единственият българин сред гребците – доброволци в седмия и най-дълъг гребен етап по река Дунав от сръбското селище Рам през Видин до Свищов. Круизът на реплика на римска лодка от IV в., тип лусория, се осъществява в рамките на проект „Валоризиране на културното наследство и насърчаване на устойчив туризъм чрез оживяване на

ньори по проекта са Национален туристически клъстер „Българският пътеводител“ и Център за интерпретиране на наследството. Римската лусория е изградена през последните две години от екип от професионалисти и доброволци, ръководен от Университета „Фридрих-Александър“ в Ерланген-Нюрнберг (Германия). Дълг е 18 метра, широка 2,8 м с дървесина от дъб и смърч,

Докторант

към катедра „Аграрна икономика“ в СА „Д. А. Ценов“ участва в конференция за интелигентно земеделие с фокус AGRO 4.0 – ПОГЛЕД В БЪДЕЩЕТО. Научният форум се проведе в гр. Пловдив под егидата на Министерството на земеделието. Сред гостите на официалното откриване бяха министърът на земеделието Явор Гечев и министърът на иновациите и растежа Александър Пулев, а модератор бе Светлана Боянова – председател на Европейски цифров иновационен хъб за земеделие AgroHb.BG. В презентациите на участниците бяха засегнати актуални теми, свързани с изкуствен интелект, дигитални технологии, бизнес модели, интелигентно земеделие, логистика, иновации, цифрово земеделие и др.

Инж. Петър Чернаев – докторант по докторска програма „Икономика и управление (аграрна икономика)“ в Свищовската академия е управител на дружество – системен интегратор, който предлага софтуерни и хардуерни решения за управление на бизнеса и е специализиран в разработването на софтуерни системи за агробизнеса и хранителната индустрия. Свищовският докторант представи темата „Вип решения за бизнеса“, като възможност за проследяване и прогнозиране на икономическите резултати за цяло стопанство. По думите на инж. Чернаев, с подходящия софтуер агробизнесът е много по-лесен и води до повишаване на икономическата ефективност на земеделските стопанства от отрасъл селско стопанство, който е от ключово значение в глобалното здраве и развитие. Темата на докторанта предизвика безспорен интерес и оживление в залата, а финалните му думи бяха „СОФТУЕР + ИНОВАЦИИ = РЕШЕНИЯ“. Конференцията приключи със заключителни думи на презентаторите от двата панела с модератор Кристина Ескенази – председател на Клъстер изкуствен интелект България.

Редактор: Вероника Василева
Дизайнер: Благовеста Борисова
Академично издателство „Ценов“